

مفاهیم، چالش‌ها و اصول یکپارچه‌سازی فضای سبز شهری

خلیل حاجی پور^۱، محمد حسین پور^۲، سارا فاضلی^{۳*}، الهام امان زادگان^۴، گیلدا زارعی^۵

۱- استادیار بخش شهرسازی، دانشکده هنر و معماری دانشگاه شیراز، *khajipoor@gmail.com*

۲- استادیار بخش شهرسازی، دانشکده هنر و معماری دانشگاه شیراز، *m_hossainpour53@hotmail.com*

۳- دانش‌آموخته کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری، دانشکده هنر و معماری دانشگاه شیراز، *sarafazeli89@gmail.com*

۴- دانشجوی دکتری شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین، *elham_amanzadegan@yahoo.com*

۵- کارشناس ارشد شهرسازی، دانشکده هنر و معماری دانشگاه شیراز، *gildazarei@yahoo.com*

چکیده

یکپارچه‌سازی رویه‌ای است جامع که بخش‌های غیرمتصل در یک محیط را به مجموعه‌ای یکپارچه و استاندارد تبدیل می‌کند و منجر به مدیریت آسان‌تر، سرویس‌دهی مطلوب‌تر و کاهش هزینه‌ها می‌گردد. در سال‌های اخیر، توجهات اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی به ارزیابی مجدد فاکتورهایی که در شکل دادن به محیط شهری پایدار، موثرند، جلب شده است. فضای سبز شهری یک جزء جدایی‌ناپذیر از شهرها به شمار می‌رود که گستره‌ای از خدمات را برای مردمی که در یک شهر زندگی می‌کنند، فراهم می‌آورد. بنابراین، تعیین چارچوب تحقیق منسجم و منظم در زمینه فضای سبز شهری با توجه به تاثیرات و پیامدهای آن در رابطه با زندگی شهری ضروری به نظر می‌رسد. بدین منظور، این مقاله با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی؛ ابتدا به بررسی مفاهیم، چالش‌ها و اصول یکپارچه‌سازی فضای سبز در شهرها پرداخته و در مرحله بعد چارچوب و راهکارهایی در این زمینه ارائه می‌دهد. در نهایت به تبیین پیشنهادات و راهبردهایی در جهت نیل به فضای سبز یکپارچه شهری می‌پردازد.

واژگان کلیدی: فضای سبز، یکپارچه‌سازی، اصول، چالش‌ها، مفاهیم

۱-مقدمه

فضای سبز شهری دربرگیرنده ی بخشی از سیمای شهر است که از پوشش‌های گیاهی تشکیل شده و به عنوان یک عامل زنده در مجاورت اسکلت بی جان شهر قرار دارد (Whiston, 2004). فضاهای سبز شهری به دلیل فوایدی که برای مردم فراهم می‌آورند تا با طبیعت و با یکدیگر ارتباط داشته باشند، در شهرها بسیار مهم هستند. ارتباط با طبیعت به لحاظ فیزیولوژیکی فواید بسیاری از طریق کاهش استرس، تقویت حواس، کاهش جرم و جنایت و ناهنجاری‌های اجتماعی و تقویت تجرب دارد. به علاوه از نظر فواید فیزیولوژیکی بواسطه ارتباط با طبیعت، این ارتباط، فواید مستقیمی بر سلامت فیزیکی انسان دارد. مانند برطرف کردن موضوعات مرتبط با چاقی، افزایش طول عمر و خودآگاهی نسبت به سلامت (James et al, 2009).

همه مردم بازگشایی و افتتاح میدانی با فضای سبز و امکانات رفاهی را احیای دوباره شهری می‌دانند. محققان معتقدند که ایجاد فضاهای سبز شهری مردم را تشویق به پیاده روی می‌کند و ارزش اراضی را بالا می‌برد و همچنین به توسعه و رونق صنعت توریسم کمک می‌کند (Miller, 2003). هدف محیط زیست ایجاد شهرهایی انسانی و انسانگرا، طراحی و ساخته شده برای زندگی، کار، استراحت و در نهایت تجلی استعدادهای انسانی است و قاعدتا چنین اهدافی نمی‌تواند با اهداف شهرسازی در تعارض قرار گیرد. یک چنین شهری می‌بایست دارای ویژگی‌های زیر باشد: